

ምስጢረ ቁርባን

ጥያቄ፦ ቅርባን ማለት ምን ማለት ነው?

ሰዎች ለእግዚአብሔር የሚቀርቡት መባ ቅርባን ይባላል። ስለ ስርየተ ኃጢአት፣ ወይም ስለ ምስጋና፣ ወይም በሰለት ስም ለእግዚአብሔር የሚቀርብ ነገር ሁሉ ቅርባን ይባላል።

ጥያቄ፦ ምስጢረ ቅርባን ማለት ምን ማለት ነው?

ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ስለ ሰው ልጆች ኃጢአት፣ በዕለተ ዓርብ ከመስቀሉ በፊት በዋዜማው ሐሙስ ማታ፣ ከአስራ ሁለቱ ሐዋርያት ጋር በማዕድ ተቀምጦ ሳለ ኅብስ ቱን አንስቶ ባርኮና ቀድሶ፣ ቆርሶም ለደቀ መዛሙርቱ፣ «ይህ ሥጋዬ ነው» ብሎ ሰጣቸው። ስለዚህ ኅብስቱ ተለውጦ ሥጋ ወልደ እግዚአብሔር፣ ወይም በጽዋ አድርጎ ባርኮና ቀድሶ፣ «ይህ ደሜ ነው» ብሎ ሰጣቸው። ስለዚህ ኅብስቱ ተለውጦ ደመ ወልደ እግዚአብሔር መሆኑ ታላቅ ምስጢር ነውና ቅርባን ምስጢር መባሉ ስለዚህ ነው(ማቴ. ፳፮፣ ፳፯፤ ማር. ፲፬፣ ፳፪፤ ሉቃስ ፳፪፣ ፲፬-፳፫)።

ጥያቄ፦ ምስጢረ ቅርባንን የመሠረተው ማን ነው?

ከዚህ ከፍ ብሎ እንደ ተገለጸው፣ ምስጢረ ቁርባንን የመሠረተው ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ነው።

ጥያቄ፦ የምስጢረ ቅርባን አመሠራረት(አጀማመር) እንዴት ነው?

ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በዚህ ዓለም ሠላሳ ሦስት ዓመት ከሦስት ወር አስተምሮ፣ እርሱ ራሱ ስለ ኃጢአታችን ንጹህ ቅርባን ሆኖ የሚቀርብበት ሰዓት በደረሰ ጊዜ፣ አስራ ሁለቱ ሐዋርያት ወደ ኢየሱስ ቀርበው፣ «ፋሲካን ትበላ ዘንድ ወዴት ልናሰናዳልህ ትወዳለህ?» አሉት። እርሱም ከደቀ መዛሙርቱ ሁለቱን ሳከ፤ እንዲህም አላቸው፣ «ወደ ከተማ ሂዱ፤ ማድጋ ውኃ የተሸከመ ሰውም ታገኛላችሁ፤ እርሱን ተከትላችሁ ወደሚገባበት ቤት ሂዱ፤ ለለቤቱ ጌታም፣ ጌታ ከደቀ መዛሙርቱ ጋር ፋሲካን የምበላበት ቤት ወዴት ነው ይልሃል በሉት፤ እርሱም በደርብ ላይ ያለውን የተነጠፈና የተሰናዳ ንጹሕና ታላቅ አዳራሽ ያሳያችኋል፤ በዚያም አሰናዳልኝ አላቸው። የተላኩትም ደቀ መዛሙር ት ወደ ከተማ ሂዱ፤ ጌታም እንዳላቸው አገኙት፤ በዚያም ፋሲካውን አሰናዱ» (ማር. ፲፬፣ ፲፪-፲፮)።

«ሰዓቱም በደረሰ ጊዜ (በመሸ ጊዜ) ጌታ ከአሥራ ሁለቱ ሐዋርያት ጋር በማእድ ተቀመጠ፤ እንዲህም አላቸው ከመከራዬ በፊት ከእናንተ ጋር ይህን ፋሲካ ልበላ እጅግ እመኝ ነበር፤ ነገር ግን በእውነት እላችኋለሁ ፤ በእግዚአብሔር መንግሥት እስኪፈጸም ድረስ ወደፊት ከዚህ አልበላም አላቸው። ጽዋውንም ተቀበለ፤ አመስግኖም፤ ይህን እንካችሁ በመካከላችሁ ተካፈሉት እላችኋለሁ፤ በእግዚአብሔር መንግሥት እንደ ገና እስክጠጣው ድረስ፣ ከአሁን ጀምሮ ከዚህ የወይን ፍሬ አልጠጣም አላቸው። ከዚህ በኋላ ኅብስቱን እንስቶ አመሰግን፤ ቆርሶም ሰጣቸውና፣ ስለ እናንተና ስለ ብዙዎች ቤዛ የሚሰጠው ሥጋዬ ይህ ነውና ብሉት፤ ይህንንም ለመታሰቢያዬ አድርጉት

(ወከመዝ ግብሩ ተዝካርየ) አላቸው። እንዲሁም ራት ከበሉ በኋላ፣ ጽዋውን አንስቶ፣ ይህ ጽዋ ስለ እናንተ የሚፈሰው ሐዲስ ኪዳን የሚሆን ደሜ ነውና ጠጡት አላቸው»(ማቴ. ፳፮ ፣ ፲፯ - ፳፱፤ ማር. ፲፬፣ ፲፪ - ፳፮፤ ሉቃ. ፳፪፣ ፯ - ፳፩)።

ከዚህ በላይ በተገለጸው መሠረት ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ምስጢረ ቅርባን የመሠረተው በዚህ መልክ ነበር። በተለይ በሉቃስ ፳፪፣ ፲፯ እንደ ተመለከተው፣ ጌታ ከሁሉ በፊት፣ «ጽዋውን አንስቶ አመስግኖ ሰጣቸው» ተብሎ የተጠቀሰው፣ በፋሲካው ሥርዓት መሠረት

ረት በመጀመሪያ የሚቀርበውና የሚጠጣው ወይን ነበር፤ ስለዚህ ያንን ሥርዓት በመከተል፤ ጌታ የኦሪቱን የፋሲካ ማዕድ አስቀድሞ፤ የሐዲስ ኪዳን መሠረት የሆነውን ምስጢረ ቊርባንን መሥርቶ ለሐዋርያት እንደ ሰጣቸው ያመለክታል።

ጥያቄ፦ ቅዱሳን ሐዋርያት ከጌታ እጅ የተቀበሉት የጌታ ሥጋና ደም ኅብስቱ ሥጋ አምላክ፤ ወይኑ ደመ አምላክ ሆኖ የተለወጠው ምን ጊዜ ነው?

ጌታችን ኅብስቱን አንስቶ በባረከውና በቀደሰው ጊዜ፤ ኅብስቱ ተለውጦ ሥጋ አምላክ ሆኖአል፤ ወይኑንም በጽዋ አድርጎ በባረከውና በቀደሰው ጊዜ፤ ወይኑ ተለውጦ ደመ አምላክ ሆኖአል።

ጥያቄ፦ በአሁኑ ዘመንስ ቀሳውስት ኅብስቱን በጸሐል፤ ወይኑን በጽዋ አድርገው የሚያቀርቡት ቊርባን የሚለወጠው ምን ጊዜ ነው?

ኅብስቱ ሥጋ አምላክ፤ ወይኑም ደመ አምላክ ለመሆን የሚለወጠው ቄሱ፤ «አእኩተ፤ ባረከ፤ ወቀደሰ» ብሎ በባረከው ጊዜ፤ መንፈስ ቅዱስ ኅብስቱን ሥጋ ወልደ እግዚአብሔር (ሥጋ አምላክ) ወይኑንም ደመወልደ እግዚአብሔር (ደመ አምላክ)፤ አድርጎ ይለውጠዋል፤ በዚህ ጊዜ ፍጹም ሥጋ አምላክ፤ ፍጹም ደመ አምላክ ይሆናል።

በ፪፻፯ ዓ.ም. በግፍና በስደት ያረፈው ቅዱስ ዮሐንስ አፈወርቅ፤ «ይህ ሥጋዬ ነው፤ ይህ ደሜ ነው» የተባለው ቃል ስገልጽ፤ ቊርባኑ ሥጋ አምላክና ደመ አምላክ ወደ መሆን ይለወጣል ሲል እንደሚከተለው ጽፎአል፤ «ወይቤ እግዚአብሔር ሥጋ የ፤ ዛቲ ቃል ትዌልጥ ቊርባኑ ዘንቡር፤ ወበከመ ይእቲ ቃል ዘይቤ በውስተ ኦሪት ብዝኑ ወተባዝኑ ወምልእዋ ለምድር፤ ይቤ ምእረ ወኮን ይገብር ውስተ ፍጥረት ትዝምዳተ ወትውልዳተ።

ከማሁ ዝንቱ ቃል ዘይቤ ምእረ ወውእቱ ቃል ይፈጽም ኩሎ መስዋዕተ ዘንቡር ውስተ ኩሎ ቤተክርስቲያን»፤ «በኦሪት አምላካችን፤ ብዙ ተባዙ ምድርንም ሙሉአት ብሎ አንድ ጊዜ በተናገረው ቃል፤ በኣለም የሚገኙ ፍጥረታት ሁሉ ሲዋለዱና ሲራቡ እንደሚኖሩ፤ አሁንም አንደዚሁ ይህ ሥጋዬ ነው፤ ይህ ደሜ ነው ብሎ ነው ብሎ የተናገረው ቃል፤ በታቦት ላይ የሚቀመጠውና በየቤተ ክርስቲያኑ ዘወትር የሚቀርበውን መስዋዕት፤ ሥጋ ወልደ እግዚአብሔር ደመ ወልደ እግዚአብሔር ወደ መሆን ይለውጠዋል» ሲልጽፎአል (መጽሐፈ ግብረ ህማማት ዘሐሙስ፤ ገጽ ፻፺፪)።

ጥያቄ፦ «አሐዱ አብ ቅዱስ፤ አሐዱ ወልድ ቅዱስ፤ አሐዱ ውእቱ መንፈስ ቅዱስ» ከተባለ በኋላ ይለወጣል የሚሉ አሉ፤ ታዲያ ይህ ልክ ነው?

«አሐዱ አብ ቅዱስ፤ አሐዱ ወልድ ቅዱስ፤ አሐዱ ውእቱ መንፈስ ቅዱስ» የሚለው ጸሎት፤ የጸሎተ ቅዳሴ የመጀመሪያው ክፍል ነው። ከጸሎተ ቅዳሴው መጀመሪያ አንስቶ፤ «ባረከ ወቀደሰ» ይረስዮ...እስከሚለው ድረስ ለቊርባን የመለወጫ ጸሎት ነውና በዚህ ረገድ ከሆነ ግን፤ ጸሎተ ቅዳሴው ይመሰክርባቸዋልና አባባሉ ትክክል አይደለም።

ጥያቄ፦ የምስጢረ ቊርባን ታሪካውያን ምሳሌዎች ምንና ምን ናቸው?

፩ኛ. ጻድቁ አቤል ለእግዚአብሔር ያቀረበው መስዋዕተ ቊርባን፤ ጌታችን ለመሠረተው ቅዱስ ቊርባን፤ ምሳሌ ነው (ዘፍ.፩:፬)፤
፪ኛ. ጻድቁ ኖህ ለእግዚአብሔር ያቀረበው መስዋዕተ ቊርባን፤ ለአማናዊው ምስጢረ ቊርባን ምሳሌ ነው፤ (ዘፍ.፰:፳-፳፪)፤
፫ኛ. የሳሌም ንጉሥና የልዑል እግዚአብሔር ካህን መልክ ጼዴቅ፤ ለአብርሃም ያቀረበለት የተባረከ ኅብስትና የተቀደሰ ወይን፤ ጌታችን ሐሙስ ማታ ለመሠረተው ምስጢረ ቊርባን ዓይነተኛው ምሳሌ ነው (ዘፍ.፲፬:፲፰-፳)፤
፬ኛ. የአብርሃም መስዋዕትና የእስራኤል ልጆች የተመገቡት የፋሲካው በግ፤ ለአማናዊው የጌታችን ሥጋና ደም ታሪካውያን ምሳሌዎች ናቸው (ዘፍ.፳፪:፱-፲፬ ፤ ዘጸ.፲፪:፩-፳፰)።

ጥያቄ፦ ቅዱስ ቊርባን የሚዘጋጀው ከምንድን ነው?

ቅዱስ ቊርባን የሚዘጋጀው ከንጹሕ ሰንዴና ከንጹሕ ወይን ነው። ከንጹሕ ሰንዴና ከንጹሕ ወይን ያልተዘጋጀ ነገር፤ በምንም አይነት ቅዱስ ቊርባን ሊሆን አይችልም። ስለዚህ የቤተ ክርስቲያን ሕግ (ቀኖና) እንዲህ ሲል ያስጠነቅቃል፤ «ንጹሕ ከሆነ ሰንዴ፤ ንጹሕ ከሆነም ወይን በቀር፤ ሌላ በቤተ ክርስቲያን አይሠው» (ጴጥረስጠጅ.፫፡ፍትህ መንፈሳዊ፣ ገጽ ፻፴፰)።

ጥያቄ፦ ቅዱስ ቊርባን መቀበል ለምን ይጠቅማል?

ከክርስቶስ ጋር አንድ ለመሆንና ዘላለማዊውን ሕይወት ለመውረስ ይጠቅማል። ስለዚህ ሁም ጌታችን፤ «እውነት እውነት እላችኋለሁ፤ የሰውን ልጅ ሥጋ (የክርስቶስን ሥጋ) ካልበላችሁ፤ ደሙንም ካልጠጣችሁ፤ የዘላለም ሕይወት የላችሁም። ሥጋዬን የሚበላ ደሜንም የሚጠጣ የዘላለም ሕይወት አለው፤ እኔም በመጨረሻ ቀን አስነሣዋለሁ። ሥጋዬ እውነተኛ መብል፤ ደሜም እውነተኛ መጠጥ ነውና። ሥጋዬን የሚበላ፤ ደሜንም የሚጠጣ በእኔ ይኖራል፤ እኔም በእርሱ እኖራለሁ» ሲል ጌታ አስተምሮአል (ዮሐ. ፮፡ ፶፫-፶፯)።

ጥያቄ፦ የጌታችን ቅዱስ ሥጋውና ክቡር ደሙ የሆነውን ቅዱስ ቊርባን ከመቀበላችን በፊት ምን ማድረግ ይገባናል?

ሥጋውን ደሙን ከመቀበላችን በፊት፤ ከዚህ በታች የተመለከቱትን ግዴታዎች መፈጸም ይገባናል።

፩ኛ. ጸሎተ ቅዳሴውን የሚያከናውነው ካህን ኅብስቱን በጸሕል፤ ወይኑን በጽዋዕ አድርጎ እየባረ ከ፤ ጸሎተ ቅዳሴውን ሲያደርስበት፤ ኅብስቱ ተለውጦ የወልዶ እግዚአብሔር ደም እንደሚሆን ከልብ ማመን ይገባል፤

፪ኛ. በሐሳብ፤ በቃል፤ በተግባር የፈጸሙትን ኃጢአት ለንስሐ አባት መንገር (መናዘዝ) ይገባል፤

፫ኛ. የሠሩትን ኃጢአት ተናዝዞ፤ ከንስሐ አባት የሚሰጠውን ቀኖና ማለትም ጸም፤ ጸሎት፤ ስግደት፤ ምጽዋትና ሌላም ይህንን የመሰለውን ሁሉ ተቀብሎ መፈጸም ይገባል፤

፬ኛ. ከማንኛውም ኃጢአት መራቅ ያስፈልጋል፤

፭ኛ. ከዚህ በላይ ከተዘረዘሩት ሌላ፤ ቅዱስ ቊርባን ከመቀበላችን በፊት፤ ከአሥራ አምስት ሰዓት ላላነሰ ጊዜ መጸም ይገባናል። እንዲሁም ሰውነታችንን፤ ልብሳችንን አጥቦንና አጽድተን ሥጋውን ደሙን መቀበል ይገባናል፤ ይህንን ፈጽመን ከቆረብን፤ ስርየተ ኃጢአትን እንቀበላለን፤ ዘላለማዊ ሕይወትንም እንወርሳለን፤ የመንግሥተ ሰማያት ወራሾችም እንሆናለን።

ከዚህ በላይ የተዘረዘሩትን መንፈሳዊ ግዴታዎች ሳይፈጽሙ በድፍረት፤ ምን አለበት በማለት ቢቆርቡ ግን፤ በራስ ፈርዶ መቀሠፍና ገሃነመ እሳት መግባት ነው። ንስሐ ሳይገቡ፤ በንስሐም ከሠሩት ኃጢአት ሳይናዘዙና ሳይነጹ በድፍረት ሥጋውን ደሙን መቀበል፤ የሥጋን መቅሠፍትና የነፍስንም ፍዳ የሚያስከትል መሆኑን ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ ወደ ቆሮንቶስ ምእመናን በጸፈው መልእክቱ እንዲህ ይላል፤ «ሳይገባው ይህን ኅብስት የበላ፤ ወይም የጌታን ጽዋ የጠጣ ሁሉ፤ የጌታ ሥጋና ደም ዕዳ አለበት፤ ስለዚህ ሰው ራሱን ይመርምር፤ ከዚያም ከኅብስቱ ይብላ፤ ከጽዋውም ይጠጣ። የጌታ ሥጋ መሆኑ ሳይገባው (ሳይበቃ ወይም ብቁ ሳይሆን) የሚበላና ጽዋውን የሚጠጣ ለራሱ መቅሠፍትና ፍርድን(ኩነኔን) ይበላል፤ ይጠጣልም» (፩ቆሮ. ፲፩፡ ፳፯ - ፴)።

በሥርዓተ ቅዳሴው፤ ዘወትር በካህኑ አንደበት የሚታወጀው ትእዛዝ፤ «ንጹሕ የሆነ ከቊርባኑ ይቀበል፤ ንጹሕ ያልሆነ ግን አይቀበል፤ ለሰይጣንና ለሰራዊቱ በተዘጋጀው እሳተ ገሃነም እንዳይቃጠል። በልቡናውቂምን የያዘ፤ ልዩ ሐሳብና ዝሙትም ያለበት ቢሆን አይቅረብ» የሚል ነው። እዚህ ላይ «ንጹሕ የሆነ» ያለው ንስሐ የገባና የተናዘዘ ማለቱ ነው። «ንጹሕ ያልሆነ» ያለው ንስሐ ያልገባና ያልተናዘዘ ማለቱ ነው። (ሥርዓተ ቅዳሴ፤ ቁ. ፵፯)።

ጥያቄ፦ መቀረብ የሚገባው ምን ጊዜ ነው?

ከተቻለ በየሳምንቱ እሑድና በታላላቅ በዓላት መቀረብ ይገባል። ይህ ካልተቻለም በየእርባ ቀኑ ሥጋውን ደሙን መቀበል ተገቢ ነው፤ በተለይም በልደት፣ በጥምቀት፣ በጸሎተ ሐሙስ፣ በበዓለ ትንሣኤና በዘመነ ትንሣኤ፣ በደብረ ታቦር ሥጋውን ደሙን መቀበል ተገቢ ነው።

ጥያቄ፦ቅዱስ ቀሩርባን ካህኑ የቅዳሴውን ጸሎት ሳይጸልይበት በፊት በምን ደረጃ ነው የሚገኘው?

ቀሩርባን፣ ጸሎተ ቅዳሴ ሳይጸልይበት ተራ ሳብስትና ተራ ወይን ነው፤ ነገር ግን ቀደም ብለን እንደገለጽነው፣ ካህኑ ሳብስቱን በጸሐል፣ ወይኑንም በጽዋ አድርጎ እየባረከ ጸሎተ ቅዳሴውን ሲያደርስበት፣ ሳብስቱ ተለውጦ ሥጋ አምላክ ይሆናል፤ ወይኑም ተለውጦ ደመ አምላክ ይሆናል።

ይህንን በሚመለከት የእስክንድርያው ሊቀ ጳጳሳት አትናቴዎስ እንዲህ ሲል ጽፎአል፤ «ዳግመኛም ሕይወትን የሚሰጥ፣ የጌታችን የመድኃኒታችን የኢየሱስ ክርስቶስ ሥጋና ደም በሚሆን፣ በቅዱስ ቀሩርባን እናምናለን። ቄሱ ሳይባርከው ሳብስትና ወይን ነው። ቄሱ ከባረከው በኋላ ግን በላዩ ላይ መንፈስ ቅዱስ ይወርዳል፤ ከዚያም ሳብስት ከመሆን የወልደ እግዚአብሔርን አማና ዊ ሥጋ ወደ መሆን ይለወጣል፤ ወይኑም እንዲሁ ወይን ከመሆን የወልደ እግዚአብሔር ደም ወደ መሆን ይለወጣል (ሃይማኖተ አበው አትናቴዎስ፣ ገጽ ፹፮፣ ቀ. ፳፪)።

ጥያቄ፦መስዋዕት ማለት ምን ማለት ነው?

ቀሩርባን ማለት ለእግዚአብሔር የሚቀርብ መባ ስጦታ ማለት እንደሆነ ሁሉ፣ መስዋዕት ማለት ም ስለ ኃጢአት ስለ በደል ሰዎች በእግዚአብሔር ፊት የሚሰውት መስዋዕት ነው። የአቤል መስዋዕትና የኖህ መስዋዕት በዘመነ ብሉይ ከበግ የተዘጋጀ መስዋዕት ለእግዚአብሔር መቅረብ የሚገባው መሆኑን የሚያረጋግጡ ማስረጃዎች ናቸው (ዘፍ. ፬፡፬ ፤ ዘጸ. ፳፡፳-፳፪)።

አቤል ከበጎቹ መካከል ንጹሑንና ያማረውን በግ መርጦ ለእግዚአብሔር ያቀረበው ቀሩርባን መሥዋዕት ይባላል (ዘፍ. ፬፡፬)። ጸድቄ ኖህም ከንጹሕ እንስሳ መካከል መርጦ ስለ ምስጋና ለእግዚአብሔር ያቀረበው የእርድ ቀሩርባን መሥዋዕት ይባላል (ዘፍ. ፰ ፤ ፳-፳፪)። የእግዚአብሔር ወዳጅ ኦብርሃም፣ በልጁ ፈንታ እግዚአብሔር የሰጠውን በግ አርዶ ለእግዚአብሔር ያቀረበው የእርድ ቀሩርባን መሥዋዕት ይባላል (ዘፍ. ፳፪፣ ፲፫-፲፬)።

በኦሪት ዘሊቀውያን በሰፊው እንደተገለጸው፣ የእስራኤል ልጆች በእግዚአብሔር ትእዛዝ ስለ ኃጢአታቸው ሥርዓቶች፣ ስለ በደላቸው ይቅርታን ለማግኘት ልዩ ልዩ መሥዋዕት፣ ማለት የደህንነት መሥዋዕት፣ የበደል መሥዋዕት፣ የምስጋና መሥዋዕት፣ በእሳት የሚቃጠል ጣፋጭ ሽታ ያለው፣ ከእህል ወይም ከእንስሳ የሚቀርብ መሥዋዕት ለእግዚአብሔር ያቀርቡ ነበር (ዘሌ. ፩-፲)።

ጥያቄ፦ አማናዊው (እውነተኛው) መሥዋዕት ማን ነው?

የሰዎችን ኃጢአት የሚያስወግድ እውነተኛው መሥዋዕት ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ነው። እርሱም ራሱን ያማረና የተወደደ መሥዋዕት አድርጎ ለእግዚአብሔር አብ ያቀረበ፣ እውነተኛ የዓለም ቤዛ ነው። ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ የዓለምን ኃጢአት የሚያስወግድ፣ ነውርና ነቀፋ የሌለበት፣ ንጹህ በግ መሆኑን ዮሐንስ መጥምቅ ሲመሰክር፣ «እነሆ የዓለሙን ኃጢአት የሚያስወግድ የእግዚአብሔር በግ» ብሎአል (ዮሐ. ፩፣ ፳፱)።

ሐዋርያው ጴጥሮስም፣ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ንጹህና ነውር እንደ ሌለበት በግ መሥዋዕት ሆኖ በክቡር ደሙ የሰውን ልጆች እንደ ዋጀ መስክሮአል፤ «ከአባቶቻችሁ ከወረሳችሁት ከከንቱ ኦሮአችሁ፣ በሚያልፍና በሚጠፋ ነገር በብር ወይም በወርቅ ሳይሆን፣ ነውርና ነቀፋ በሌለበት እንደ ንጹህ በግ ደም፣ በክቡር የክርስቶስ ደም እንደ ዋጀችሁ ታውቃላችሁ» (፩ጴጥ. ፩፣ ፲፰-፳፩)። ሐዋርያው ቅዱስ ዮሐንስም፣ «ወደሙ ለኢየሱስ ክርስቶስ ያነጽሐኑ እምኩሉ ኃጣው አኑን»፤ (የኢየሱስ ክርስቶስ ደም ከኃጢአት ሁሉ ያነጸናል) ሲል መስክሮአል (፩ዮሐ. ፩፣ ፯)።

ጥያቄ፦በዘመነ ብሉይ ሰዎች ለእግዚአብሔር ያቀርቡት የነበረው የእንስሳት መሥዋዕትና የእንስሳት ደም፣ ኃጢአትን ለማስወገድ ይችላል ነበር?

በዘመነ ኦሪትና በዘመነ ነቢያት ከኮርማዎች፣ ከበጎች፣ ከፍየሎች ይቀርቡ የነበሩት መሥዋዕቶች የሥጋን ርኩሶትና ነውርን ለማስወገድ የሚችሉ እንደነበሩ የታወቀ ቢሆንም፣ የነፍስን ርኩሶ

ትና በደልን፤ (ኃጢአትን) ማስወገድ አይችሉም ነበር። ምክንያቱም፤ ኦሪት(ሕገ ኦሪት) በአዳም ስሕተት ምክንያት ወደ ዓለም የገባውን ሞት (ሞተ ኃጢአትን) ማስወገድ እንዳልቻለች፤ የኦሪት መሥዋዕትም ሥርየተ ነፍሱን ማስጠት አልቻለም። «ወሶበ ተሰእኖ ለሕገ ኦሪት ሳዕለ ሞት በእንተ ድካም ሥጋ፤ ፈነወ እግዚአብሔር ወልዶ በአምስት ነፍሱት ኃጢአት፤ ወኮነና ለይሁዳ ኃጢአት በነፍሳቱ» ሲል ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ ያስተማረውስለዚህ ነው። ይህም፤ «ከሥጋ ድክመት የተነሳ፤ ሕገ ኦሪት በሞት ላይ የአሸናፊነት ሥልጣን በማጣቱ፤ እግዚአብሔር ልጁን በኃጢአተኛው ስጋ ምሳሌ (እንደ ኃጢአተኛ ሰው ሆኖ) ኃጢአትን በስጋው አጠፋት» ማለት ነው (ሮሜ፡ ፫-፬)። በሌላ ክፍልም የኦሪት መሥዋዕቶችና ሥርዓቶች በሙሉ በዘመነ ሐዲስ ለተፈጸመው አማናዊው መሥዋዕት ምሳሌዎች መሆናቸውን በመግለጽ ሐዋርያው እንዲህ ብሎ አል፤ «እነዚህም እስከ መታደስ ዘመን ድረስ የተደረጉ፤ ስለ ምግብና ስለ መጠጥ ስለ ልዩ ልዩ መታጠብም የሚሆኑ የሥጋ ሥርዓቶች ብቻ ናቸው» (ዕብ. ፱፡፲)።

በየጊዜው ይቀርብ የነበረው የእንስሳት መሥዋዕት፤ በሰው ልጆች ላይ የሰፈነውን ኃጢአት ሊያስወግድ አለመቻሉን በመግለጽ፤ ይኸው ሐዋርያ ሲያስተምር፤ «ሶሙ ዘይገብሩ ተዘካረ ኃጢአት በበዓመት፤ እስመ ኢይክል ደመ ላህም ወጠሊ ይኅድግ ኃጢአት»፤ «በዚያው መሥዋዕት በየዓመቱ የሚቀርብ የኃጢአት መታሰቢያ የነበራቸው፤ የኮርማዎችና የፍየሎች ደም ኃጢአትን ማስወገድ(ማስተስረድ) የማይችል ነውና» ብሎአል (ዕብ. ፫፡፭)።

የኮርማዎችና፤ የፍየሎች የበጎች መሥዋዕት ኃጢአትን ማስወገድና በደልንም መደምሰስ የማይችል በመሆኑ፤ የተወደደና የሰመረ መሥዋዕት ሆኖ በክቡር ደሙ የዓለምን ኃጢአት ያስወግድ ዘንድ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ወደ ዓለም እንደሚመጣ አስቀድሞ እንዲህ የሚል ትንቢት ተናግሮ ነበር፤ (መሥዋዕትንና መባን (ቀረባንን) አልወደድህም፤ ሥጋን አዘጋጀህልኝ፤ በሙሉ በሚቃጠል መሥዋዕትና ስለ ኃጢአት በሚሰዋው መሥዋዕት ደስ አልተሰኘህም፤ በዚያን ጊዜ እነሆ በመጽሐፍ እራስ ላይ እንደ ተጻፈ አምላኬ ሆይ፤ ፈቃድህን ላደርግ (ፍቃድህን ለመናገር) መጣሁ፤ (ወደድሁ)»። በግእዙ ግን፤ (መሥዋዕተ ዘበእንተ ኃጢአት ኢሰመርኩ፤ ውለተ ጊዜ እቤ ነየ መጻእኩ፤ ውስተ ርእሰ መጽሐፍ ተጽሕፈ በእንቲአየ፤ ከመ እንግር ፈቃደክ መከርኩ አምላኪያ» ይላል (መዝ. ፴፱(፵)፡፳፰)።

ጥያቄ፦ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ራሱን ንጹህና የተወደደ መሥዋዕት አድርጎ ያቀረበው መቼና ስንት ጊዜ ነው?

የዓለሙን ኃጢአት ለማስወገድ ጌታችን ራሱን የተወደደና የመሰረ መሥዋዕት አድርጎ ያቀረበው በዕለተ ዓርብ በፈቃዱ በተሰቀለ ጊዜ ነው። በዚያን ራሱን የተወደደና የመሰረ መሥዋዕት አድርጎ ለእግዚአብሔር አብ በማቅረብ አንድ ጊዜ ብቻ ተሰውቶአል። ጌታችን ራሱን ንጹህና የተወደደና የመሰረ መሥዋዕት አድርጎ በማቅረብ የዓለምን ኃጢአት አስወግዶአል።

«አሁን ግን በመጨረሻው ጊዜ ኃጢአትን ይሸራት ዘንድ አንድ ጊዜ ራሱን ሰዋ እንጂ ለሰው አንድ ጊዜ ሞት እንደሚቆየው፤ በኋላም ፍርድ እንደሚጠብቀው፤ እንዲሁም ክርስቶስ የብዙዎችን ኃጢአት ያስተሰርዳ ዘንድ ራሱን አንድ ጊዜ ሰዋ፤ በኋላም ያድናቸው ዘንድ ተሰፋ ለሚያደርጉት ኃጢአታቸውን ይቅር ብሎ ይገለጥላቸዋል» ሲል ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ አስረድቶአል (ዕብ. ፱ ፡፳፮-፳፰)።

አምላክ ወልደ አምላክ ክርስቶስ እርሱ ራሱ ምንም ዓይነት በደልና ኃጢአት ሳይኖርበት፤ ስለሰው ልጆች ኃጢአት፤ መሥዋዕት ሆኖ በመቅረብ የዓለምን ኃጢአት እንደሚያስወግድ፤ ነቢያት በዘመናቸው በመንፈስ ቅዱስ እየተመሩ ትንቢት ተናግረዋል። በተለይም ጌታችን ስለሰው ሁሉ መሥዋዕት ሆኖ እንደሚቀርብና የሰዎችን በደልና ኃጢአታቸውን በፈቃዱ እንደሚሸከም፤ በፈቃዱ ስለ ኃጢአተኞች እንደሚገረፍ፤ መከራን እንደሚቀበል፤ በቁስሉም የዓለሙን የኃጢአት ቁስል እንደሚያድን ነቢዩ ኢሳይያስ በትንቢቱ አረጋግጦ ነበር (ኢሳ. ፶፫ ፡፬-፲፪)።

ትንቢቱ ከተፈጸመ በኋላም፤ ሐዋርያው ቅዱስ ጴጥሮስ በክርስቶስ ላመኑት ምእመናንም በጻፈው መልእክቱእንዲህ ብሎአል፤ «ክርስቶስ ደግሞ ፍለጋውን እንድትከተሉ ምሳሌ ትቶላችሁ ስለእናንተ መከራን ተቀብሎአልና። እርሱ ኃጢአት አሳደረገ፤ ተንኮልም በእፉ አልተገኘም፤ ሲሰድቡት መልሶ አልተሳደበም፤ መከራንም ሲቀበል አልዛተም፤ ነገር ግን በጽድቅ ለሚፈርደው (ለእግዚአብሔር አብ) ራሱን አሳልፎ ሰጠ፤ እኛ ለኃጢአት ሞተን ለጽድቅ እንድንኖር፤ እርሱ ራሱ በሥጋው ኃጢአታችንን በመስቀል ተሸከመ፤ በመገረፉ ቁስል ተፈወሳችሁ። እንደ በጎች ትቅበዘበዙ ነበር፤ አሁን ግን ወደ ነፍሳችሁ እረኛና ጠባቂ ተመልሳችኋልና» (ጴጥ. ፪ ፡፳፩-፳፭)።

ጥያቄ፦ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ የዓለምን ኃጢአት ለማስወገድ ራሱን መስዋዕት አድርጎ ያቀረበው ለማን ነው?

የዓለምን ኃጢአት ለማስወገድ፣ ጌታችን ራሱን የተወደደና የመረመረ መስዋዕት አድርጎ ያቀረበው ለእግዚአብሔር አብ ነው። እንዲህ ማለት ግን ጌታችን ራሱ እግዚአብሔር አይደለም ማለት አይደለም፤

ነገር ግን የባህርይ አምላክ ነው እንጂ፤ መስዋዕት ሆኖ መቅረቡ ግን በሥጋው ነው። ጌታችን ከኃጢአት በቀር ሥጋን በመልበሱና ፍጹም ሰውም በመሆኑ፣ ኃጢአትን ይሸር ዘንድ በለበሰው ሥጋ በመስቀል ተሰቅሎ ሞትን ቀመሰ፤ በሞቱም ሞትን አጠፋ። በሔዋን ምክንያት ተዘግቶ የነበረው የሕይወት መንገድ በእርሱ (በክርስቶስ) ተከፈተልን። «እስመ ሐደሰ ለነ ፍኖተ ጽድቅ ወሕይወት ግብተ በመንጠላዕተ ሥጋሁ። ካህን ዐቢይ ለቤተ እግዚአብሔር» ሲል ሐዋርያው ያስተማረው ስለዚህ ነው። ይኸውም፣ «የእግዚአብሔርቤት ታላቅ ካህን የሆነው በሥጋው የሕይወትን መንገድ አደሰልን» ማለት ነው (ዕብ.፲ ፡ ፳፩-፳፪)።

ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ የባሕርይ አምላክ እንደ መሆኑ መስዋዕት ይቀበላል፤ ከኃጢአት በቀር ፍጹም ሰው እንደ መሆኑ ደግሞ፣ ሞተ ኃጢአትን ይሸር ዘንድ ራሱን የተወደደና የመረመረ መስዋዕት አድርጎ አቅርቦአል። ስለዚህ ታላቅ ምስጢር ብዙ የቤተክርስቲያን ሊቃውንት ሰፋ ያለ ትምህርት ሰጥተውበታል። ለምሳሌ ቅዱስ ጊዮርጊስ ዘኡሲስ «የሚሠዋ በግ እርሱ ነው፤ የሚሠዋውም ካህን እርሱ ነው። ከባሕርይ አባቱ ከአብ፣ ከባሕርይ ሕይወቱ ከመንፈስ ቅዱስም ጋር መስዋዕት የሚቀበል እርሱ ነው» ሲል አስረድቶአል። (ሃይማኖተ አበው ፲፮ ፡ ፪፻፳፭)።

ጥያቄ፦ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ፍጹም አምላክ እንደ መሆኑ መስዋዕት ተቀባይ

ነው፤ ፍጹም ሰው እንደ መሆኑ ደግሞ የዓለምን ራሱን የተወደደ መስዋዕት አድርጎ በማቅረብ የዓለምን ኃጢአት ማስወገዱ የታመነ ነው፤ ነገር ግን በቤተ ክርስቲያን ከንጹሕ ሰንዴና ከንጹሕ ፍሬ ወይን እየተዘጋጀ የሚቀርበው ቊርባን ጌታችን በዕለተ ሐሙስ ለቅዱሳን ሐዋርያት ከሰጣቸው ቅዱስ ቊርባን ጋር አንድ ነውን?

ቅዱሳን ሐዋርያት በዕለተ ሐሙስ ከጌታችን እጅ የተቀበሉት ቅዱስ ቊርባንና እስከ ዕለተ ምጽአት በቤተክርስቲያን የሚሠዋው መስዋዕት አንድ ነው። የዚያን ጊዜ ሐዋርያት የተቀበሉት ቅዱስ ቊርባን፤ ዛሬም የቤተክርስቲያኑ በካህኑ አማካይነት ለምእመናን የሚሰጠው ቅዱስ ቊርባን ፍጹም የጌታችን ሥጋና ደም ነው።

ይህን አስመልክቶ ቅዱስ ዮሐንስ አፈወርቅ ስለ ቅዱስ ቊርባን በጻፈው ሐተታ ላይ፤ «ወይለቲ መስዋዕትን ጽሕት እንተ ይእዜ ያበውኡ ካህናት፤ ወለሊሃ ይእቲ ዘተሃዐት በቀራንዮ» ፤ «ዛሬ በየጊዜው ካህናት የሚያቀርቧት ንጽሕት መስዋዕት ያን ጊዜ በቀራንዮ በመልዕልተ መስቀል የተሰዋች መስዋዕት ናት» ሲልመስክሮአል። ቅዱስ ቂርሎስ ዘእስክንድርያም፣ ንስጥሮስን በመቃወም በጻፈው በአሥራ አንደኛው ውግዘቱ እንዲህ ብሏል፤ «እኛ በቤተክርስቲያን የምናቀርበው ነውርና ነቀፋ የሌለበት ፣ ሕይወት የሚያድልይህ ቅዱስ መስዋዕት ነው፤ በቤተክርስቲያን የተዘጋጀ እኛ የምንሠዋው ይህ መስዋዕት እንደኛ ያለ ዕሩቅ ብእሲ (የፍጡር ሰው) ሥጋ እንዳይደለ፤ የእግዚአብሔር ቃል ሥጋ እንደ ኾነ እናምናለን፤ እንዲሁም እኛ የምንቀበለው ክቡር ደም እግዚአብሔር ወልድ የነሣው ደም ነው፤ ሁሉም ሕይወትን የሚያድል ነው» (ሃይማኖተ አበው ፲፮ ፡ 574 ቁ 39)።

ጥያቄ፦ቅዱስ ቊርባን ምሳሌና መታሰቢያ ነው እንጂ በእውነት የጌታችን ሥጋን ደም አይደለም የሚሉ መናፍቃን (ከሐድያን) እንደ ነበሩና በዘመናችን እንዳሉ ይታወቃል፤ እነዚህን በምን ዓይነት መልስ ማሳፈር ይገባል?

እነዚህንና እነዚህና የመሰሉትን መናፍቃና አሉ ጌታችን በተናገረው ቃል ማሳፈረር ይገባል። ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በጸሎተ ሐሙስ ማታ ከራት በኋላ፣ ምስጢረ ቊርባንን ለሐዋርያት ሲያሳያቸው ኅብስቱን አንስቶ፣ ባርኮና ቀድሶ፣ «ይህ ሥጋዬ ነው» ብሎ ቆርሶ ሰጣቸው እንጂ ፣ ይህ ኅብስት የኔ መታሰቢያ ነው፤ ወይም «የሥጋዬ መታሰቢያ ነው» ብሎ አልሰጣቸውም። ጽዋውንም አንስቶ፣ አመስግኖ፣ ባርኮና ቀድሶ፣ «ስለ እናንተ ለኃጢአት ይቅርታ የሚፈስ፣ የአዲስ ኪዳን ደሜ ይህ ነውና ከእርሱ ጠጡ» ብሎ ሰጣቸው እንጂ፣ «የደሜ መታሰቢያ ነው» ብሎ አልሰጣቸውም (ማቴ. ፳፮፡፳፮፤ ማር. ፲፬፡ ፳፪-፳፮፤ ሉቃስ. ፳፪፡ ፲፬ -፳፩)።

ስለዚህ በኅብስትና በወይን አርአያ የሚቀርበው ቅዱስ ቀሩባን፤ የጌታችን ፍጹም ሥጋና ፍጹም ደም መሆኑን ረስተው ወይም ክደው፤ «መታሰቢያ ነው» የሚሉ ወገኖች፤ የጌታችንን ቃል ለመለወጥ ወይም ለማሻሻል መሞከራቸው ነውና በጥብቅ እንቃወማለን።

ጥያቄ፦ከቅዱስ ቀሩባን ሌላ፤ «መስዋዕት ብለን» ለእግዚአብሔር የምናቀርበው ነገር አለ?

አዎን አለ፤ይኸም በንጹህ ልብ ሆነን በአንደበታችን የምናቀርበው ምስጋና የምስጋና መስዋዕት ይባላል። ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ ለዕብራውያን ክርስቲያኖች በጻፈው መልእክቱ፤ « እንግዲህ በስሙ የምናምን የአንደበታችን (የክንፈሮቻችን) ፍሬ የሆነውን የምስጋና መስዋዕት ዘወትር ለእግዚአብሔር ማቅረብ ይገባናል» ሲል አስተምሮአል (ዕብ.፲፫፡ ፲፭-፲፮)። ቅዱሳን መላእክት ከኪሩቤልና ከሱራፌል ጋር ዘወትር ባለማቋረጥ ለእግዚአብሔር የሚያቀርቡት ምስጋና መስዋዕት ስብሐት (የምስጋና መስዋዕት) ይባላል። ድሆችን መርዳትና መንከባከብም እግዚአብሔርን ደስ ስለሚያሰኘው መስዋዕት ይባላል (ዕብ.፲፫፡ ፲፮)።

ቅዱስ ቀሩባንን ከመቀበል በፊት የሚነበብ የእምነት ቃል፦

አምናለሁ፤ አምናለሁ፤ አምናለሁ፤ እስከ መጨረሻይቱ እስትንፋስ እታመናለሁ፤ በሁለት ወገን ድንግል ከምትሆን ከሁላችን እመቤት ከቅድስት ድንግል ማርያም የነሣው የጌታችንና የእምላካችን የመድኃኒታችን የኢየሱስ ክርስቶስ ሥጋው ደሙ ይህ እንደሆነ፤ ያለመቀላቀልና ያለመጨመር ፤ ያለመለወጥና ያለመለየት ከመለኮቱ ጋር አንድ ያደረገው፤ በጴንጤናዊ ጴላሞስ ዘመን ባማረ ምስክርነት ምስክር የሆነ፤ስለ እኛና ስለ ሁላችንም ሕይወት አሳልፎ የሰጠው። አሜን።

አምናለሁ፤ አምናለሁ፤ አምናለሁ፤ መለኮቱ ከሰውነቱ እንደ ዓይን ጥቅሻ ያህል እንኳን እንዳልተለየ እታመናለሁ፤ ማስተሰረያ ይሆን ዘንድ አምነው ለሚቀበሉ ሁሉ አሳልፎ ሰጠው እንጂ። አሜን።

አምናለሁ፤ አምናለሁ፤ አምናለሁ፤ የጌታችን የእምላካችን የመድኃኒታችን የኢየሱስ ክርስቶስ ሥጋው ደሙይህ እንደ ሆነ እታመናለሁ። ቸር ከሚሆን ከሰማያዊ አባቱ ጋር ማሕዋዊ ከሚሆን ከመንፈስ ቅዱስ ጋር ክብርና ምስጋና፤ ሰግደትም፤ የሚገባው ይህ ነው፤ ዛሬም ዘወትርም ለዘላለሙ አሜን። (የሐዋርያት ቅዳሴ፤ ቀላ. ፪፩-፪፫)

ትምህርተ ሃይማኖት ኦርቶዶክሳዊት ከሚለው አቡነ ገብርኤል በ1991 ካሳተሙት የተወሰደ ።